

Розвиток ХДУХТ у поєднанні з розвитком міста Харкова можна побачити у виданні «Харківський державний університет харчування та торгівлі (історичні кроки становлення та розвитку), загальна редакція О.І. Черевка» (2017), з яким можна ознайомитися у бібліотеці та репозитарії ХДУХТ.

Таким чином, залучення матеріалу історії міста та університету буде сприяти підвищенню обізнаності, формуванню відповідних загальних світоглядних компетенцій здобувача вищої освіти.

УДК 378.147

Т. Васільєва, д-р екон. наук, проф. (*Вища школа бізнесу, мистецтв і технологій RISEBA, м. Рига, Латвія*)

В.А. Гросул, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.А. Круглова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Карантинні обмеження, спричинені епідемією коронавірусної інфекції (COVID-19), зумовили зміну формату навчання й актуалізували впровадження дистанційних технологій в освітній процес. Оскільки досягнення програмних результатів забезпечується використанням технологій дистанційного навчання з урахуванням готовності слухачів до їх використання, кафедрою економіки та управління проведено опитування здобувачів вищої освіти ХДУХТ щодо практики використання ними інструментів дистанційного навчання. На запитання анкети, поданої у вигляді google-форми, дали відповідь 24 особи. Відзначимо, що не на всі запитання слухачі відповіли. Здебільшого на запитання анкети було одержано 22–23 відповіді.

Результати опитування засвідчили, що переважна більшість слухачів до навчання ставиться відповідально. На запитання «Чи продовжили Ви навчання під час карантину?» із 23 осіб, які дали відповідь, 20 респондентів (87,0%) відзначили, що продовжували навчатися; 2 особи (8,7%) – що навчання припинили, 1 особа (4,3%) – що працює, але намагається поєднувати навчання й роботу. Виявлено також незначну практику слухачів щодо навчання в онлайн-режимі. На запитання щодо активного використання технологій дистанційної освіти до карантину тільки 4 особи (17,4%) дали позитивну відповідь. Водночас 12 осіб (52,2%) зазначили, що технології дистанційного

навчання раніше не використовували, а 7 осіб (30,4%) повідомили, що застосовували технології дистанційного навчання, але час від часу.

Отримані результати опитування дозволили зробити висновок, що загалом навчанням у дистанційному режимі слухачі задоволені. Із 23 респондентів 6 осіб (26,1%) відзначили, що повністю задоволені навчанням у такому режимі, 10 осіб (43,5%) – «скоріше задоволені». Проте значною є частка тих, хто не задоволений навчанням онлайн. Відповіді «скоріше не задоволений» дали 4 особи (17,4%), «не задоволений» – 3 особи (13,0%).

Серед причин, які ускладнювали дистанційне навчання, респонденти (22 особи) відзначили нестабільність інтернет-зв'язку (8 відповідей), психологічний дискомфорт (4 відповіді). Частка таких чинників, як «відсутність необхідних навичок», «відсутність засобів для навчання», у відповідях є незначною (1 та 2 відповіді відповідно). Відзначимо, що 7 осіб із 22 (31,8%) засвідчили відсутність будь-яких проблем із навчанням.

Для визначення ефективності засобів дистанційного навчання було запропоновано оцінити їх за 5-бальною шкалою від 1 бала (дуже погано) до 5 балів (дуже добре). У результаті встановлено, що респонденти віддають перевагу асинхронним засобам навчання. Із запропонованого переліку (електронна пошта, Viber, Telegram, WhatsApp, MS Teams, Zoom, Google Meet, Skype, Cisco WebEx, Hangouts, eFront, Moodle, ClassMarker) найбільш високо респонденти оцінили можливості електронної пошти (максимальну оцінку дали 10 осіб), Viber (максимальну оцінку виставили 9 осіб), освітніх середовищ, зокрема eFront (максимальну оцінку дали 7 осіб). Ефективність роботи в режимі реального часу відзначено за Zoom (максимальну оцінку дали 11 осіб). Щодо Google Meet, Skype, Cisco WebEx, MS Teams, ClassMarker то більшість респондентів (15 відповідей) зазначили відсутність досвіду їх використання.

Опитування щодо ефективності використання засобів дистанційного навчання для проведення занять (лекційних, семінарських, практичних) і виконання контрольних (залікових) робіт дозволило визначити таке. Респонденти вважають, що найбільш ефективними способами для забезпечення лекційними матеріалами є проведення відеоконференцій (максимальну оцінку дали 10 осіб) та надання презентації електронною поштою (максимальну оцінку дали 9 осіб); для виконання практичних завдань найдоцільнішим є використання комунікаційних технологій (максимальну оцінку дали 9 осіб); для проведення контрольних (залікових) робіт – інструментів онлайн-тестування, зокрема google-форм (максимальну оцінку дали 8 осіб), та освітніх середовищ (максимальну оцінку дали 7 осіб).

Аналіз показав, що для слухачів найбільш прийнятним інструментом для організації дистанційного навчання є засоби телекомунікацій. На питання «Вкажіть засоби, найбільш прийнятні для Вас у дистанційному навчанні» 12 респондентів із 22 (54,5%) віддали перевагу саме телекомунікаційним технологіям; освітні середовища відзначили 6 осіб (27,3%); електронну пошту – 4 особи (18,2%).

Результати проведеного дослідження будуть ураховані для вдосконалення організації дистанційного навчання.

УДК 331.5.021:005.21-057.875

А.М. Волосов, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВИМОГ СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Існує думка, що випускники економічних спеціальностей закладів вищої освіти формують економічну систему країни. Цей погляд демонструє роль економічної освіти як у сучасних ринкових процесах, так і в інноваційних перетвореннях суспільства. Беззаперечно, що конкурентоздатність і конкурентостійкість національної економіки безпосередньо залежать і потребують відповідної підтримки від усіх зацікавлених сторін: держави, її інституцій, бізнесу, інфраструктури ринку праці, закладів вищої освіти (ЗВО), фізичних осіб як представників попиту на освітні послуги і суб'єктів пропозиції набути компетенцій і компетентностей. Незважаючи на існуючі думки про надлишок на ринку праці спеціалістів економічного напрямку, результати досліджень останніх років наочно доводять, що потреба у фахівцях економічного спрямування існує [1–3]. Тому формування, підтримка та розвиток конкурентних переваг економістів в бізнес-структурах є не тільки пріоритетним завданням інноваційної економіки та ринку праці, але й закладів вищої освіти та самих випускників. Адже конкурентні відносини для них дедалі більше стають невід'ємною складовою професійної успішності. Зауважимо, що конкурентні переваги (як прояв конкурентоспроможності) та конкурентна привабливість випускника не є постійною якістю здобувача вищої економічної освіти. Вони не можуть бути створеними «раз і назавжди», а зазнають якісних змін під впливом нових вимог з боку зацікавлених осіб.